

بسمه تعالی

جلسه دوم سواد رسانه‌ای

استاد خانم کیانی ۱۴۰۱/۸/۸

بحث تکنولوژی

کلاً تکنولوژی در کنار خدمات بی‌وقفه‌ای که می‌دهد چرخ دنده‌هایی دارد که اصالت، فرهنگ، خانواده را آرام آرام در خود هضم می‌کند مثال فردی که بطور کل در منزل از فضای رسانه حذف شده است و از بیرون خانه مورد هجوم انتقادات هم سن و سال‌های خویش قرار می‌گیرد و آسیب روحی می‌بیند. رسانه، فضای مجازی هم آسیب، راهکار دارد و هم مزیت و عیب دارد مهم این است که همه را کنار هم ببینیم و اینقدر فرزند واکسینه بشود در منزل که نگران بیرون از خانه‌اش نباشیم. عاملی که در بحث تکنولوژی ما را تحت تأثیر خود قرار داده و یکی از جذابیت‌های تمدن غرب بحث سرعت در تکنولوژی است، وقتی ما نیازی داریم به طبع سراغ رفع نیاز می‌رویم و هرچه این رفع نیاز زودتر اتفاق بیافتد خوشایندتر است مثل رفع تشنگی که اگر در ۱۰ دقیقه رخ دهد از چند ساعت بعد مسلماً مطلوب‌تر است این مطلب مهم است که این نیاز واقعی است، که وارد بحث هستی‌شناسی، معرفت‌دینی می‌شویم که غایت فرد در زندگی چه چیزی است و واقعاً چه نیازهایی واقعی هستند و به کمال فرد کمک می‌ازهایی کاذب هستند که رسماً برای فرد فرقی نمی‌کند تکنولوژی سرعت دارد و می‌گوید بیا این عدم رفع نیازش، ولی واقعاً تکنولوژی کدام نیاز ما را رفع می‌کند؟

پاسخ این است نیازهای کاذب ما را مثل فست فود انگار که ما نیازی نداشتیم. آقای حائری رحمت‌الله فرمودند تمدن غرب یکی از خصیصه‌هایی که دارد این است نیازی در شما بوجود نیاورده است ولی رفع نیاز به شما می‌دهد، جواب بدون سؤال می‌دهد و الان یکی از مفاهیمی که تمدن غرب بر آن سوار است بحث سرعت است که فلاسفه و حکمای ما خیلی در مورد آن صحبت می‌کنند، بالاخره باید درکی از دنیای خود داشته باشیم تا بتوانیم تربیت درستی انجام دهیم، رهبر انقلاب در کتاب دغدغه‌های فرهنگی به این نکته اشاره می‌کنند که اینقدر نگویند غرب بد است نقاط مثبت هم دارد مثل نظم معرفی کتاب در این زمینه:

اینترنت با مغز ما چه می‌کند؟ اثر نیکلاس کال / تکنولوپولی (تسلیم فرهنگ به تکنولوژی) اثر نیل پستمن

نقش رسانه‌ای تصویری در زوال دوران کودکی: اثر نیل پستمن / طلوع ماهواره‌ها، افول فرهنگ: اثر نیل پستمن

فرزندت را فالو کن: اثر سلمان هاشمیان

از آقای جابز که شرکت اپل را راه اندازی کردند پرسیده شد؟ آیا درست است فرزندان شما عاشق آی پد هستند در پاسخ گفت: آن‌ها از این محصولات استفاده نمی‌کنند مدت زمان استفاده را محدود کرده‌ایم. این موضوع از این شخص واقعاً قابل تأمل است راجب بحث معایب و مزیت رسانه‌ها نکته و دو مقوله‌ی جداگانه وجود دارد

بنام‌های (تقوای ستیز و تقوای گریز) که آیت الله خامنه‌ای هم در کتاب طرح کلی در این مورد صحبت کرده‌اند. آقای مطهری هم در این راستا داستانی را مطرح می‌کنند که از عابدی که ترک شهر کرده و به نقطه‌ی خارج شهر سُکنی گزیده بود پرسیدند چرا چنینی؟ گفت: از ترس اینکه تقوای من تحت تأثیر گناهان شهر قرار بگیرد و توجه از عباداتم برداشته شود (تقوای گریز) که نماد همین تقوای گریز است. حالا فردی که صبح و شب درگیر قضیه‌ای مطرح جامعه و ... است و می‌خواهد بطور کامل وارد آن بشود ولی مسلح نیست (تقوای ستیز) نام دارد که در کل هیچ‌کدام خوب نیست باید با مسئله (رسانه، فضای مجازی، مسئله اجتماعی) بطور مسلح روبرو شویم.

سوره انفال (۲۸) ← (بدانید اموال و فرزندانان فقط وسیله‌ی آزمایش شما هستند و خداست که پادشاه بزرگ نزد اوست). در این آیه اولاد در کنار مال وسیله‌ی آزمایش‌اند. - سوره فرقان (۷۴) ← که حضرت علی (ع) در قنوت خود هم می‌فرمودند این آیه‌ی شریفه را که (خدایا ما را از سوی همسر و اولادمان خوشدلی و خوشحالی ببخش) که مصداق تربیت خوب و در امان بودن از فتنه است. - سوره توبه (۵۵) ← (اموال و فرزندانان تو را به شگفت نیاورد خداوند می‌خواهد آنان را بدین وسیله عذاب کند) فرزند مایه‌ی عذاب والدین شان شده است.

اصول زنجیره‌ای مدیریت مصرف رسانه در خانواده

۱- اصول ۱۰ گانه استفاده از رسانه به هم متصل و مرتبط هستند. ۲- از هر اصل می‌توان چند فرع استخراج کرد. نکته: اگر حلقه‌ی قبلی رعایت نشود حلقه‌ی بعدی بکار نمی‌آید.

۱- **حاکمیت قانون (اصل اول) (بیماری نو موبایل فوبیا):** نه در سطح کلان بلکه در خانواده: یک آیه در قرآن داریم که اول خودت بعد اهلت. یعنی نگاه کن بین اول در خانواده‌ی خودت چه خبر است آیا قانون دارید و اینکه چقدر رعایت می‌کنید فعلاً به رعایت قانون جامعه و اینکه چه اتفاقی می‌افتد نداشته باشید. تکنیک: الف- تعیین و تعریف هدف مشترک: مثل اینکه بگوییم الان گوشی‌ها را کنار بگذاریم برای حرف زدن ولی بچه مخالفت کند و بگوید الان نمی‌خواهد صحبت کند. بنابراین باید هدف مشترک را پیدا کنیم. قانون مشترک: برای حریم خانواده است و با مشارکت و توافق یکدیگر قانون می‌گذاریم.

ج) جریمه مطابق خطا: ضمانت اجرایی قانون جریمه‌ی مطابق و متناسب خطاست که این هم با مشارکت انجام می‌شود. مثال موافقی اگر این کار را نکردی این جریمه بشوی، این اقدام احترام به عقل و تصمیم گیر و وجود بچه است. نکته: فضا هم نباید مستبدانه باشد و یک جاهایی هم باید از خطا گذشت.

بیماری نو موبایل فوبیا: هراس از نبودن و دوری گوشی از خود داریم، وقتی از خواب بیدار می‌شویم اولین چیز که می‌خواهیم و پرس و جو می‌کنیم موبایل است که این موضوع روی قانونی که می‌گذاریم اثر می‌گذارد.

پایان مبحث